

Βρυξέλλες, 20.5.2020
COM(2020) 517 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Ουγγαρίας του 2020 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης της Ουγγαρίας του 2020

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Ουγγαρίας του 2020 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης της Ουγγαρίας του 2020

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών¹, και ιδίως το άρθρο 9 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 17 Δεκεμβρίου 2019, η Επιτροπή ενέκρινε την ετήσια στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη, η οποία σηματοδότησε την έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2020 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Στην εν λόγω επισκόπηση ελήφθη δεόντως υπόψη ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων που διακηρύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 17 Νοεμβρίου 2017. Στις 17 Δεκεμβρίου 2019, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Ουγγαρία δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπειριστατωμένη επισκόπηση.
- (2) Η έκθεση χώρας του 2020 για την Ουγγαρία² δημοσιεύτηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2020. Στην έκθεση αξιολογήθηκαν η πρόοδος της Ουγγαρίας όσον αφορά την εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 9 Ιουλίου 2019³, η συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν εκδοθεί κατά τα

¹ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

² SWD(2020) 516 final.

³ ΕΕ C 301 της 5.9.2019, σ. 117.

προηγούμενα έτη και η πρόοδος της Ουγγαρίας ως προς την επίτευξη των εθνικών στόχων της στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

- (3) Στις 11 Μαρτίου 2020, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας κήρυξε επισήμως παγκόσμια πανδημία την έξαρση της νόσου COVID-19. Η πανδημία συνιστά σοβαρή κατάσταση έκτακτης ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας για τους πολίτες, τις κοινωνίες και τις οικονομίες. Ασκει έντονη πίεση στα εθνικά συστήματα υγείας, διαταράσσει τις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού, προκαλεί αστάθεια στις χρηματοπιστωτικές αγορές, κλυδωνισμούς στην καταναλωτική ζήτηση και αρνητικές επιπτώσεις σε διάφορους τομείς. Απειλεί τις θέσεις εργασίας και τα εισοδήματα των πολιτών, καθώς και τις δραστηριότητες των επιχειρήσεων, ενώ έχει προκαλέσει μεγάλο οικονομικό σοκ που έχει ήδη σοβαρές επιπτώσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στις 13 Μαρτίου 2020, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση⁴ με την οποία ζητούσε συντονισμένη οικονομική αντίδραση στην κρίση, με τη συμμετοχή όλων των φορέων σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο.
- (4) Αρκετά κράτη μέλη έχουν κηρύξει κατάσταση έκτακτης ανάγκης ή έχουν λάβει μέτρα έκτακτης ανάγκης. Κάθε μέτρο έκτακτης ανάγκης θα πρέπει να είναι αυστηρά αναλογικό, αναγκαίο, περιορισμένο χρονικά και σύμφωνο με τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα. Θα πρέπει να υπόκειται σε δημοκρατικό έλεγχο και σε έλεγχο από ανεξάρτητη δικαστική αρχή.
- (5) Στις 20 Μαρτίου 2020, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση για την ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης⁵. Η ρήτρα, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1, στο άρθρο 6 παράγραφος 3, στο άρθρο 9 παράγραφος 1 και στο άρθρο 10 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 και στο άρθρο 3 παράγραφος 5 και στο άρθρο 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97, διευκολύνει τον συντονισμό των δημοσιονομικών πολιτικών σε περιόδους σοβαρής επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας. Στην ανακοίνωσή της, η Επιτροπή κοινοποίησε στο Συμβούλιο την άποψή της ότι, δεδομένης της αναμενόμενης σοβαρής επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας που προκύπτει από την έξαρση της νόσου COVID-19, οι τρέχουσες συνθήκες επιτρέπουν την ενεργοποίηση της ρήτρας. Στις 23 Μαρτίου 2020, οι υπουργοί Οικονομικών των κρατών μελών συμφώνησαν με την εκτίμηση της Επιτροπής. Η ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής επιτρέπει την προσωρινή απόκλιση από την πορεία προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου, εφόσον δεν τίθεται σε κίνδυνο η βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών μεσοπρόθεσμα. Όσον αφορά το διορθωτικό σκέλος, το Συμβούλιο μπορεί επίσης να αποφασίσει, κατόπιν σύστασης της Επιτροπής, να εγκρίνει αναθεωρημένη δημοσιονομική πορεία. Η γενική ρήτρα διαφυγής δεν αναστέλλει τις διαδικασίες του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Επιτρέπει στα κράτη μέλη να αποκλίνουν από τις δημοσιονομικές υποχρεώσεις που θα ίσχυαν κανονικά, ενώ δίνει παράλληλα στην Επιτροπή και στο Συμβούλιο τη δυνατότητα να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για τον συντονισμό των πολιτικών στο πλαίσιο του Συμφώνου.
- (6) Απαιτείται συνεχής δράση για τον περιορισμό και τον έλεγχο της εξάπλωσης της πανδημίας, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των εθνικών συστημάτων υγείας, τον μετριασμό των κοινωνικοοικονομικών συνεπειών μέσω μέτρων στήριξης των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών και τη διασφάλιση κατάλληλων συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας στον τόπο εργασίας με σκοπό την επανέναρξη της

⁴ COM(2020) 112 final.

⁵ COM(2020) 123 final.

οικονομικής δραστηριότητας. Η Ένωση θα πρέπει να αξιοποιήσει πλήρως τα διάφορα εργαλεία που έχει στη διάθεσή της για να στηρίξει τις προσπάθειες των κρατών μελών σε αυτούς τους τομείς. Παράλληλα, τα κράτη μέλη και η Ένωση θα πρέπει να συνεργαστούν για να εκπονήσουν τα αναγκαία μέτρα για την επάνοδο των κοινωνιών και των οικονομιών μας στην ομαλότητα και στη βιώσιμη ανάπτυξη, με ενσωμάτωση, μεταξύ άλλων, της πράσινης μετάβασης και του ψηφιακού μετασχηματισμού, αλλά και να αντλήσουν όλα τα διδάγματα από την κρίση.

- (7) Η κρίση λόγω της νόσου COVID-19 ανέδειξε την ευελιξία που παρέχει η ενιαία αγορά για την προσαρμογή σε έκτακτες καταστάσεις. Ωστόσο, για να εξασφαλιστεί η ταχεία και ομαλή μετάβαση στη φάση ανάκαμψης και η ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων, υπηρεσιών και εργαζομένων, τα έκτακτα μέτρα που εμποδίζουν την ομαλή λειτουργία της ενιαίας αγοράς πρέπει να καταργηθούν μόλις παύσουν να είναι πλέον απαραίτητα. Η τρέχουσα κρίση κατέδειξε την ανάγκη για σχέδια ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κρίσεων στον τομέα της υγείας, τα οποία να περιλαμβάνουν ιδίως βελτιωμένες στρατηγικές προμηθειών, διαφοροποιημένες αλυσίδες εφοδιασμού και στρατηγικά αποθέματα βασικών προμηθειών. Πρόκειται για καθοριστικά στοιχεία όσον αφορά την κατάρτιση ευρύτερων σχεδίων ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κρίσεων.
- (8) Ο ενωσιακός νομοθέτης έχει ήδη τροποποιήσει τα σχετικά νομοθετικά πλαίσια⁶ για να δώσει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να κινητοποιήσουν όλους τους αχρησιμοποίητους πόρους από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, ώστε να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τις εξαιρετικές επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19. Οι τροποποιήσεις αυτές θα παρέχουν πρόσθετη ευελιξία, καθώς και απλουστευμένες και εξορθολογισμένες διαδικασίες. Για να αμβλυνθούν οι πιέσεις στις ταμειακές ροές, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να επωφεληθούν από ποσοστό συγχρηματοδότησης 100 % από τον προϋπολογισμό της Ένωσης για το λογιστικό έτος 2020-2021. Η Ουγγαρία ενθαρρύνεται να αξιοποιήσει πλήρως αυτές τις δυνατότητες για να βοηθήσει τα άτομα και τους τομείς που πλήττονται περισσότερο από τα εν λόγω προβλήματα.
- (9) Οι κοινωνικοοικονομικές συνέπειες της πανδημίας είναι πιθανό να είναι άνισα κατανομημένες στις διάφορες περιοχές λόγω διαφορετικών προτύπων εξειδίκευσης, ιδίως σε περιφέρειες που υστερούν σε βασικούς πόρους ή εξαρτώνται σημαντικά από τομείς οι οποίοι βασίζονται σε επιχειρηματικές δραστηριότητες με διά ζώσης επαφή με τους καταναλωτές. Αυτό το ενδεχόμενο συνεπάγεται σημαντικό κίνδυνο διεύρυνσης των περιφερειακών ανισοτήτων στο εσωτερικό της Ουγγαρίας, η οποία θα επιδεινώσει την ήδη παρατηρούμενη τάση διεύρυνσης των ανισοτήτων μεταξύ των αστικών και των αγροτικών περιοχών. Σε συνδυασμό με τον κίνδυνο προσωρινής αποδυνάμωσης της διαδικασίας σύγκλισης μεταξύ κρατών μελών, η τρέχουσα κατάσταση απαιτεί στοχευμένες απαντήσεις πολιτικής.

---

⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2020/460 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαρτίου 2020, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 και (ΕΕ) αριθ. 508/2014 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την κινητοποίηση επενδύσεων στα συστήματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των κρατών μελών και σε άλλους τομείς των οικονομιών τους για την αντιμετώπιση της επιδημικής έκρηξης του COVID-19 (Πρωτοβουλία Επενδύσεων για την Αντιμετώπιση του Κορωνοϊού) (ΕΕ L 99 της 31.3.2020, σ. 5) και κανονισμός (ΕΕ) 2020/558 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2020, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1301/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την παροχή έκτακτης ευελιξίας στη χρήση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την αντιμετώπιση της επιδημικής έκρηξης της COVID-19 (ΕΕ L 130 της 24.4.2020, σ. 1).

- (10) Στις 5 Μαΐου 2020, η Ουγγαρία υπέβαλε το εθνικό της πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2020 και, στις 4 Μαΐου 2020, το οικείο πρόγραμμα σύγκλισης του 2020. Για να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (11) Η Ουγγαρία υπάγεται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και υπόκειται στον κανόνα για το χρέος.
- (12) Στις 14 Ιουνίου 2019, το Συμβούλιο συνέστησε στην Ουγγαρία να διασφαλίσει ότι ο ονομαστικός ρυθμός αύξησης των καθαρών πρωτογενών δημόσιων δαπανών⁷ δεν θα υπερβεί το 3,3 % το 2019, ποσοστό που αντιστοιχεί σε ετήσια διαρθρωτική προσαρμογή ύψους 1,0 % του ΑΕΠ. Η συνολική αξιολόγηση της Επιτροπής επιβεβαιώνει ότι υπάρχει σημαντική απόκλιση από τη συνιστώμενη πορεία προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου το 2019, καθώς και τη διετία 2018 και 2019 συνολικά. Ωστόσο, λαμβανομένης υπόψη της ενεργοποίησης της γενικής ρήτρας διαφυγής, δεν είναι απαραίτητο να ληφθούν περαιτέρω μέτρα στο πλαίσιο της διαδικασίας σημαντικής απόκλισης για την Ουγγαρία.
- (13) Στο πρόγραμμα σύγκλισης του 2020, η κυβέρνηση αναμένει ότι το ονομαστικό ισοζύγιο θα επιδεινωθεί από έλλειμμα 2,0 % του ΑΕΠ το 2019 σε έλλειμμα 3,8 % του ΑΕΠ το 2020. Το έλλειμμα προβλέπεται να μειωθεί σε 2,7 % του ΑΕΠ το 2021 και να φθάσει σταδιακά στο 1,0 % του ΑΕΠ μέχρι το 2024. Μετά από μείωση στο 66,3 % του ΑΕΠ το 2019, ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί σε 72,6 % το 2020 σύμφωνα με το πρόγραμμα σύγκλισης του 2020. Οι μακροοικονομικές και δημοσιονομικές προοπτικές επηρεάζονται από τη μεγάλη αβεβαιότητα που οφείλεται στην πανδημία COVID-19. Υπάρχουν ειδικοί για τη χώρα κίνδυνοι στους οποίους βασίζονται οι δημοσιονομικές προβλέψεις, συγκεκριμένα κίνδυνοι που συνδέονται με υψηλότερες από τις προβλεπόμενες δαπάνες (σύμφωνα με παλαιότερες τάσεις υψηλών δαπανών στο τέλος του έτους), καθώς και με δυνητικά χαμηλότερα από τα προβλεπόμενα έσοδα, καθώς η πρόβλεψη φαίνεται να βασίζεται σε σχετική άνοδο των εσόδων.
- (14) Ως απάντηση στην πανδημία COVID-19 και στο πλαίσιο συντονισμένης ενωσιακής προσέγγισης, η Ουγγαρία έχει λάβει δημοσιονομικά μέτρα για την αύξηση της δυναμικότητας εντατικής θεραπείας του συστήματος υγείας της, την ανάσχεση της πανδημίας και την ανακούφιση των ατόμων και των τομέων που έχουν πληγεί ιδιαίτερα. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σύγκλισης του 2020, τα εν λόγω δημοσιονομικά μέτρα ισοδυναμούν με το 2,8 % του ΑΕΠ το 2020 και χρηματοδοτούνται εξ ολοκλήρου με ανακατανομή δαπανών εντός του προϋπολογισμού, αποθεματικά και νέους φόρους. Περιλαμβάνουν μέτρα που αποσκοπούν στη στήριξη της αγοράς εργασίας, φορολογικές ελαφρύνσεις για τις επιχειρήσεις και δαπάνες που σχετίζονται με την κατάσταση ιατρικής έκτακτης ανάγκης. Έχουν ανακοινωθεί πρόσθετα μέτρα για τη στήριξη της ανάκαμψης (1,4 % του ΑΕΠ) και για τη στήριξη της αγοράς εργασίας (0,4 % του ΑΕΠ), αλλά δεν έχουν ακόμη εξειδικευθεί. Επιπλέον, η Ουγγαρία θέσπισε μέτρα τα οποία, χωρίς να έχουν άμεση δημοσιονομική επίπτωση, θα συμβάλουν στη στήριξη της ρευστότητας για τις επιχειρήσεις και τα οποία

⁷ Οι καθαρές πρωτογενείς δημόσιες δαπάνες αποτελούνται από τις συνολικές δημόσιες δαπάνες, εξαιρουμένων των δαπανών για τόκους, των δαπανών για προγράμματα της Ένωσης που αναπληρώνονται στο σύνολό τους από ενωσιακά κονδύλια και των αλλαγών μη διακριτικής ευχέρειας στη χρηματοδότηση των παροχών ανεργίας. Ο εθνικά χρηματοδοτούμενος ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου εξομαλύνεται σε περίοδο τεσσάρων ετών. Συνυπολογίζονται τα μέτρα διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων ή οι αυξήσεις εσόδων που είναι υποχρεωτικές δια νόμου. Τα έκτακτα μέτρα τόσο στο σκέλος των εσόδων όσο και στο σκέλος των δαπανών συμψηφίζονται.

εκτιμώνται από το πρόγραμμα σύγκλισης του 2020 σε 1,5 % του ΑΕΠ. Οι αρχές εξετάζουν πρόσθετα μέτρα ύψους 0,3 % του ΑΕΠ, όπως, για παράδειγμα, προγράμματα εγγύησης πιστώσεων και δάνεια με εγγύηση του Δημοσίου. Οι συνολικές δημοσιονομικές επιπτώσεις των δημοσιονομικών μέτρων που αναφέρονται στο πρόγραμμα σύγκλισης του 2020 διαφέρουν από αυτές που περιλαμβάνονται στις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2020, δεδομένου ότι μόνο όσες εξειδικεύθηκαν επαρκώς αξιολογήθηκαν και ελήφθησαν υπόψη από την Επιτροπή. Συνολικά, τα μέτρα που έλαβε η Ουγγαρία συνάδουν με τις κατευθυντήριες γραμμές που ορίζονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη συντονισμένη οικονομική αντίδραση στην έξαρση της νόσου COVID-19. Η πλήρης εξειδίκευση και θέσπιση όλων των ανακοινωθέντων μέτρων, και στη συνέχεια η επανεστίαση των δημοσιονομικών πολιτικών προς την επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, θα συμβάλουν στη διατήρηση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας μεσοπρόθεσμα.

- (15) Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2020 και αμετάβλητες πολιτικές, προβλέπεται ότι το ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης της Ουγγαρίας θα είναι -5,2 % του ΑΕΠ το 2020 και -4,0 % το 2021. Ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να ανέλθει στο 75,0 % του ΑΕΠ το 2020.
- (16) Στις 14 Ιουνίου 2019, το Συμβούλιο αποφάσισε, σύμφωνα με το άρθρο 121 παράγραφος 4 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ότι το 2018 υπήρξε στην Ουγγαρία σημαντική παρατηρηθείσα απόκλιση από τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο. Λόγω της διαπιστωθείσας σημαντικής απόκλισης, στις 14 Ιουνίου 2019, το Συμβούλιο συνέστησε στην Ουγγαρία να λάβει τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσει ότι ο ονομαστικός ρυθμός αύξησης των καθαρών πρωτογενών δημόσιων δαπανών δεν θα υπερβεί το 3,3 % το 2019 και το 4,7 % το 2020, ποσοστό που αντιστοιχεί σε ετήσια διαρθρωτική προσαρμογή ύψους 1,0 % και 0,75 % του ΑΕΠ. Στις 5 Δεκεμβρίου 2019, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση (ΕΕ) 2019/2172⁸, με την οποία διαπιστώνεται ότι η Ουγγαρία δεν είχε λάβει αποτελεσματικά μέτρα για να ανταποκριθεί στη σύσταση του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 2019 και εξέδωσε αναθεωρημένη σύσταση. Στη σύσταση της 5ης Δεκεμβρίου 2019, το Συμβούλιο κάλεσε την Ουγγαρία να λάβει τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσει ότι ο ονομαστικός ρυθμός αύξησης των καθαρών πρωτογενών δημόσιων δαπανών δεν θα υπερβεί το 4,7 % το 2020, ποσοστό που αντιστοιχεί σε ετήσια διαρθρωτική προσαρμογή ύψους 0,75 % του ΑΕΠ το 2020. Με βάση τη συνολική αξιολόγηση της Επιτροπής και λαμβανομένης υπόψη της ενεργοποίησης της γενικής ρήτρας διαφυγής για το 2020, η οποία επιτρέπει την προσωρινή απόκλιση από την πορεία προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου, η Ουγγαρία θεωρείται ότι έχει λάβει αποτελεσματικά μέτρα για να ανταποκριθεί στη σύσταση της 5ης Δεκεμβρίου 2019.
- (17) Στις 20 Μαΐου 2020 η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση που συντάχθηκε σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης λόγω της αναμενόμενης από την Ουγγαρία υπέρβασης του ορίου του 3 % του ΑΕΠ για το έλλειμμα το 2020. Συνολικά, από την ανάλυση προκύπτει ότι το κριτήριο του ελλείμματος, όπως ορίζεται στη Συνθήκη και στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/1997, δεν πληρούται.
- (18) Στις 11 Μαρτίου 2020, η κυβέρνηση κήρυξε κατάσταση κινδύνου. Στις 12 Μαρτίου, τα σύνορα έκλεισαν για τους ταξιδιώτες, με εξαίρεση τους παλινοστούντες πολίτες, τους κατοίκους του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, καθώς και τους τακτικούς

⁸ ΕΕ L 329 της 19.12.2019, σ. 91–93

διασυννοριακούς εργαζομένους. Συνέχισε να επιτρέπεται η διαμετακόμιση εμπορευμάτων. Στις 16 Μαρτίου 2020, οι εγκαταστάσεις προσχολικής εκπαίδευσης, τα σχολεία και τα πανεπιστήμια έκλεισαν και η διδασκαλία άρχισε να γίνεται μέσω διαδικτύου. Από τις 17 Μαρτίου 2020, τα μη αναγκαία καταστήματα υποχρεώθηκαν να κλείνουν στις 3 μ.μ. και τα εστιατόρια επιτρέπεται να παραμένουν ανοικτά μόνο για φαγητό σε πακέτο. Στις 28 Μαρτίου 2020, επιβλήθηκε μερική απαγόρευση κυκλοφορίας, σύμφωνα με την οποία οι πολίτες μπορούσαν να απομακρυνθούν από τον τόπο κατοικίας τους μόνο για δεόντως αιτιολογημένους λόγους και με την προϋπόθεση να διατηρούν απόσταση από άλλα άτομα. Πριν από την έξαρση της νόσου COVID-19, η ουγγρική οικονομία βρισκόταν σε πορεία σταδιακής επιβράδυνσης έπειτα από αρκετά έτη αξιοσημείωτης ανάπτυξης. Το 2019 το πραγματικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 4,9 %. Μετά την έξαρση του ιού, τα μέτρα ανάσχεσης τέθηκαν σε εφαρμογή σχετικά γρήγορα, ενώ οι επίσημοι αριθμοί των κρουσμάτων έχουν μέχρι στιγμής παραμείνει περιορισμένοι. Ωστόσο, η παγκόσμια ύφεση, αφενός, αναμένεται να πλήξει ιδιαίτερα έντονα τις εξαγωγές, λόγω του κυρίαρχου ρόλου των εξαιρετικά κυκλικών βιομηχανιών, όπως η αυτοκινητοβιομηχανία και, αφετέρου, αναμένεται να πλήξει επίσης τον τουρισμό και τις μεταφορές, τομείς οι οποίοι επηρεάζονται από περιορισμούς στις μετακινήσεις. Σε γενικές γραμμές, τον Μάρτιο προβλέπεται να αρχίσει βαθιά ύφεση και, στη συνέχεια, προβλέπεται σταδιακή οικονομική ανάκαμψη από το δεύτερο εξάμηνο του έτους, με βάση την παραδοχή σταδιακής άρσης των μέτρων ανάσχεσης. Η ανεργία ενδέχεται να σημειώσει ραγδαία αύξηση, λόγω της ευελιξίας της αγοράς εργασίας. Οι οικονομικές επιδόσεις του 2020 θα εξαρτηθούν από τη διάρκεια της περιόδου εγκλεισμού καθώς και από την αντίδραση της οικονομικής πολιτικής. Στις εαρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφέρεται μείωση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 7 % το 2020, ακολουθούμενη από ανάκαμψη κατά 6 % το 2021.

- (19) Από τα μέσα Μαρτίου, η κυβέρνηση ανακοίνωσε διάφορες δέσμες μέτρων για τον μετριασμό των κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων της κρίσης λόγω της νόσου COVID-19. Η κεντρική τράπεζα έχει θεσπίσει μέτρα για την παροχή ρευστότητας στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Παραδείγματα άλλων μέτρων ενίσχυσης της ρευστότητας για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις αποτελούν i) η αναστολή πληρωμών δανείων και συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020 για επιχειρήσεις και νοικοκυριά και ii) η θέσπιση ανώτατου ορίου επιτοκίου για καταναλωτικές πιστώσεις. Κατά τη διαδικασία σχεδιασμού και εφαρμογής των μέτρων αυτών πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ανθεκτικότητα του τραπεζικού τομέα. Περαιτέρω μέτρα που αφορούν κυρίως τους τομείς που έχουν πληγεί περισσότερο από την κρίση, όπως ο τουρισμός και οι υπηρεσίες, περιλαμβάνουν προσωρινές φορολογικές μειώσεις και απαλλαγές, επιδοτήσεις επενδύσεων, ανάπτυξη υποδομών, επιδοτούμενα και εγγυημένα δάνεια, καθώς και προγράμματα κεφαλαίου. Για τη διατήρηση των θέσεων εργασίας, η κυβέρνηση δρομολόγησε δύο τύπους ρυθμίσεων μειωμένου ωραρίου εργασίας. Το γενικό καθεστώς καλύπτει έως και 70 % της απώλειας μισθών για 3 μήνες υπό ορισμένες προϋποθέσεις και ένα ειδικό καθεστώς απευθύνεται σε προσωπικό έρευνας και ανάπτυξης (E&A). Η κυβέρνησηπίστευσε κατά ένα τρίμηνο μια ήδη προγραμματισμένη περικοπή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και ανακοίνωσε εφάπαξ συμπλήρωμα των μισθών στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης. Συνολικά, ενώ ο σκοπός των δημοσιονομικών μέτρων είναι η στήριξη των επιχειρήσεων και η διατήρηση των θέσεων εργασίας, το πεδίο εφαρμογής και η εμβέλειά τους παραμένουν περιορισμένα σε σύγκριση με τα περισσότερα κράτη μέλη. Επιπλέον, τα δημοσιονομικά μέτρα πρόκειται να χρηματοδοτηθούν από ανακατανομές σε κεφάλαια του προϋπολογισμού και

προσφάτως επιβληθέντες φόρους και, συνεπώς, αναμένεται να έχουν περιορισμένες επιπτώσεις από άποψη μακροοικονομικής σταθεροποίησης.

- (20) Διάφορες πτυχές των αποτελεσμάτων στον τομέα της υγείας παρέμειναν χειρότερες σε σύγκριση με τα περισσότερα κράτη μέλη, γεγονός που αντικατοπτρίζει, μεταξύ άλλων, τον υψηλό επιπολασμό παραγόντων κινδύνου στον πληθυσμό και την περιορισμένη αποτελεσματικότητα της παροχής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Το μερίδιο του δημοσίου στις δαπάνες για την υγεία στην Ουγγαρία ήταν σημαντικά χαμηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ. Οι Ούγγροι πολίτες εξαρτώνται από άμεσες ιδιωτικές δαπάνες σε ποσοστό που υπερβαίνει τον μέσο όρο της ΕΕ και ωθούνται ολοένα και περισσότερο σε ιδιωτικές υπηρεσίες υγείας. Η κατάσταση αυτή επιδεινώνει τους κινδύνους οικονομικής δυσπραγίας των ουγγρικών νοικοκυριών και επηρεάζει την κοινωνική ισότητα και τα αποτελέσματα στον τομέα της υγείας. Απαιτούνται πρόσθετες επενδύσεις και συνολικές μεταρρυθμίσεις για τον εξορθολογισμό της χρήσης των πόρων στο πλαίσιο του συστήματος υγείας, τη μείωση των ανισοτήτων όσον αφορά την πρόσβαση και την αύξηση της ποιότητας της περίθαλψης. Οι υπηρεσίες προληπτικής και πρωτοβάθμιας περίθαλψης υποχρηματοδοτούνται και οι δυνατότητές τους για βελτίωση της ποιότητας, της προσβασιμότητας και της οικονομικής αποδοτικότητας του συστήματος υγείας εξακολουθούν να μην αξιοποιούνται επαρκώς. Παρότι ότι οι αρχές έχουν αρχίσει να καταβάλλουν προσπάθειες με στόχο τη μείωση της σημαντικής έλλειψης εργαζομένων στον τομέα της υγείας στην Ουγγαρία, οι περιφερειακές ανισότητες στην κατανομή του προσωπικού υγειονομικής περίθαλψης εξακολουθούν να παρεμποδίζουν την πρόσβαση σε περίθαλψη σε ορισμένες περιοχές και για ορισμένες ευπαθείς ομάδες, όπως οι περιθωριοποιημένοι Ρομά, ενώ και τα άτομα με αναπηρία αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα εμπόδια. Ενόψει της διαταραχής της ζήτησης για τα συστήματα υγείας η οποία οφείλεται στην πανδημία COVID-19, απαιτείται ταχεία δράση για την αντιμετώπιση των εν λόγω διαρθρωτικών προκλήσεων και την αύξηση της ανθεκτικότητας του ουγγρικού συστήματος υγείας.
- (21) Οι κοινωνικοοικονομικές συνέπειες της έξαρσης της νόσου μπορεί να είναι σημαντικές και εκκρεμεί η αξιολόγηση του αντικτύπου του κυβερνητικού διατάγματος, της 18ης Μαρτίου 2020, με το οποίο επιτρέπονται οι διμερώς συμφωνηθείσες παρεκκλίσεις από τον εργατικό κώδικα. Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Επιτροπής, η ανεργία αναμένεται να ανέλθει στο 7,0 % το 2020 και να υποχωρήσει στο 6,1 % το 2021. Οι τομείς που υπέστησαν μέγιστο πλήγμα από την κρίση αντιπροσωπεύουν μεγάλο μερίδιο της ουγγρικής οικονομίας και απασχολούν εργατικό δυναμικό χαμηλής έως μέσης ειδίκευσης με ιδιαίτερα ευέλικτες συμβάσεις απασχόλησης. Έως τις αρχές του 2020, το συνολικό ποσοστό απασχόλησης συνέχισε να σημειώνει βελτίωση υπό συνθήκες έντονης οικονομικής επέκτασης, αλλά δεν έχουν ωφεληθεί εξίσου όλες οι ομάδες. Το χάσμα μεταξύ των ομάδων δεξιοτήτων και μεταξύ ανδρών και γυναικών ως προς την απασχόληση παρέμεινε μεγάλο σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ, το δε χάσμα μεταξύ ανδρών και γυναικών οφείλεται εν μέρει στην περιορισμένη προσφορά ποιοτικών υπηρεσιών παιδικής φροντίδας. Παρά τη μείωσή του, το πρόγραμμα δημοσίων έργων, το οποίο δεν κατόρθωσε να οδηγήσει τους συμμετέχοντες σε απασχόληση στην πρωτογενή αγορά εργασίας, παρέμεινε σημαντικό. Υπάρχει περιθώριο ενίσχυσης άλλων πολιτικών ώστε να είναι καλύτερα στοχευμένες και να βοηθήσουν αποτελεσματικά ανέργους ή οικονομικά μη ενεργά άτομα να βρουν εργασία ή να έχουν πρόσβαση σε κατάρτιση. Η διάρκεια των παροχών ανεργίας είναι η μικρότερη στην ΕΕ, με ανώτατο όριο τους τρεις μήνες, πολύ χαμηλότερη από τη μέση διάρκεια χρόνου που απαιτείται για την εξεύρεση εργασίας ακόμη και σε ευνοϊκές οικονομικές συνθήκες. Σύμφωνα με τις

αρχές του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, τα καθεστώτα και τα μέτρα κοινωνικής προστασίας πρέπει να προστατεύουν τα άτομα που κινδυνεύουν να χάσουν τη θέση εργασίας τους, καθώς και τους αυτοαπασχολούμενους και τους ανέργους. Τα συστήματα μειωμένου ωραρίου εργασίας, στα οποία οι εργαζόμενοι λαμβάνουν εισοδηματική στήριξη από το κράτος για τις μη δεδουλευμένες ώρες, είναι ένας καλός τρόπος προστασίας της απασχόλησης. Κατά τη διάρκεια της πανδημίας, τα συστήματα μειωμένου ωραρίου εργασίας είναι πιο αποδοτικά, εάν η διαχείρισή τους είναι απλή και γρήγορη, και η επιλεξιμότητα δεν περιορίζεται σε συγκεκριμένους τομείς ή τύπους επιχειρήσεων.

- (22) Παρόλο που η συνολική κατάσταση της φτώχειας στην Ουγγαρία βελτιώθηκε πριν από την κρίση, η τάση μπορεί γρήγορα να αντιστραφεί κατά τη διάρκεια της οικονομικής κάμψης. Οι εισοδηματικές ανισότητες αυξήθηκαν την τελευταία δεκαετία, εν μέρει λόγω αλλαγών στο σύστημα φορολογίας και παροχών. Ακόμη και πριν από την έξαρση της νόσου COVID-19, τόσο η σοβαρή υλική στέρηση όσο και οι υλικές και κοινωνικές στερήσεις ήταν υψηλές, ιδίως στα νοικοκυριά με πολλά παιδιά και στον πληθυσμό των Ρομά. Η έλλειψη διαμερισμάτων κοινωνικής στέγασης της τοπικής αυτοδιοίκησης προς μίσθωση και η έλλειψη οικονομικής στήριξης των νοικοκυριών αποτελούν τροχοπέδη για την κινητικότητα. Οι παροχές ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος παρέμειναν αμετάβλητες σε ονομαστικούς όρους από το 2012 και συγκαταλέγονται στις χαμηλότερες της ΕΕ. Η πανδημία αναμένεται να πλήξει περισσότερο τις ευπαθείς ομάδες που δεν έχουν πρόσβαση σε περίθαλψη και βασικές υπηρεσίες και ζουν σε υπερπλήρη νοικοκυριά. Όταν ανακάμψουν οι οικονομίες, θα χρειαστούν μέτρα που θα δημιουργήσουν ευνοϊκές συνθήκες για την ενεργοποίηση και την ένταξη των εν λόγω ομάδων στην αγορά εργασίας. Ήδη πριν από την κρίση, τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα βρίσκονταν σε χαμηλότερα επίπεδα από τον μέσο όρο της Ένωσης και επηρεάζονταν σε μεγάλο βαθμό από το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο των μαθητών. Τα ποσοστά πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου ήταν υψηλά, ιδίως μεταξύ των μαθητών Ρομά. Η χαμηλή συμμετοχή ευπαθών ομάδων σε ποιοτική εκπαίδευση αποτελεί χαμένη ευκαιρία για την ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Ο μισθός των εκπαιδευτικών είναι από τους χαμηλότερους στην ΕΕ. Ο μικρός αριθμός σπουδαστών που συμμετέχουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση δεν συνάδει με την ισχυρή ζήτηση εργαζομένων υψηλής ειδίκευσης. Η απρόσμενη μετάβαση στην εξ αποστάσεως μάθηση είναι πιθανόν να αυξήσει ακόμη περισσότερο τις ανισότητες. Από τα στοιχεία των ετήσιων εθνικών εξετάσεων ικανοτήτων, προκύπτει ότι είναι δύσκολο η ψηφιακή εκπαίδευση να φθάσει σε πολλούς μαθητές εξαιτίας της έλλειψης ψηφιακών εργαλείων. Οι μαθητές που προέρχονται από μειονεκτικά περιβάλλοντα βιώνουν αρνητικά την εξ αποστάσεως μάθηση επίσης λόγω των υπερπλήρων νοικοκυριών και του χαμηλού εκπαιδευτικού επιπέδου των γονέων. Οι πρόσφατες και τρέχουσες επενδύσεις στην ψηφιοποίηση της εκπαίδευσης έχουν διαδραματίσει σημαντικό ρόλο και πρέπει να συνεχιστούν.
- (23) Στο πλαίσιο της κρίσης λόγω της νόσου COVID-19, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να διασφαλιστούν η λειτουργία των υποδομών κρίσιμης σημασίας και η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων σε ολόκληρη την ενιαία αγορά, καθώς και να παρακολουθείται και να διασφαλίζεται η ορθή λειτουργία των αλυσίδων εφοδιασμού σε συνεργασία με τις γειτονικές χώρες. Η Ουγγαρία είναι μια μικρή ανοικτή οικονομία με εντατικές διασυνοριακές εμπορευματικές μεταφορές. Επιπλέον, πολλοί Ούγγροι εργάζονται στο εξωτερικό και μετακινούνται σε εβδομαδιαία βάση για να εργαστούν. Η Ουγγαρία μπορεί επίσης να χρειαστεί εποχικούς μεθοριακούς εργαζόμενους στον τομέα της γεωργίας. Οι περιορισμοί στις μετακινήσεις που

επιβάλλονται επί του παρόντος ενδέχεται να καθυστερήσουν την κυκλοφορία εμπορευμάτων και εργαζομένων, θα μπορούσαν όμως να μετριαστούν με την εξασφάλιση των «πράσινων λωρίδων» στα σύνορα.

- (24) Στον κλάδο των υπηρεσιών, το λιανικό εμπόριο είναι ένας από τους πλέον πληγέντες τομείς, λόγω των μέτρων που ανέστειλαν πλήρως τη λειτουργία πολλών επιχειρήσεων ή περιόρισαν σημαντικά τις δραστηριότητές τους. Η ρυθμιστική ευελιξία θα μπορούσε να βοηθήσει στην ανάκαμψη του λιανικού εμπορίου στον απόηχο της νόσου COVID-19. Η Ουγγαρία έχει τον μεγαλύτερο αριθμό νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων στην ΕΕ. Οι επαγγελματικές υπηρεσίες θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη διευκόλυνση της εξόδου από την κρίση και της ανάκαμψης μετά την κρίση. Επομένως, η διασφάλιση της ομαλής πρόσβασης στα επαγγέλματα και της άσκησης τους, μέσω του εξορθολογισμού των ρυθμιστικών τους πλαισίων και των σχετικών διοικητικών διαδικασιών, είναι ζωτικής σημασίας, ιδίως για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των μεμονωμένων επαγγελματιών, που επλήγησαν ιδιαιτέρως από την κρίση. Η στήριξη της ρευστότητας των επιχειρήσεων μέσω δανείων και εγγυήσεων, με έμφαση στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, είναι υψίστης σημασίας και η διανομή της στήριξης της ρευστότητας των επιχειρήσεων πρέπει να εφαρμοστεί αποτελεσματικά και ταχέως από ενδιάμεσους φορείς. Κατά τη διαδικασία σχεδιασμού και εφαρμογής των μέτρων αυτών πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ανθεκτικότητα του τραπεζικού τομέα. Η δυνατότητα αναβολής της καταβολής φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και η επιτάχυνση των συμβατικών πληρωμών από τις δημόσιες αρχές μπορούν επίσης να συμβάλουν στη βελτίωση των ταμειακών ροών των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Οι νεοφυείς και οι επεκτεινόμενες νέες επιχειρήσεις ενδέχεται να χρειάζονται ειδική στήριξη, παραδείγματος χάρη, παροχή κινήτρων σε επιχειρήσεις επιχειρηματικού κεφαλαίου για την αύξηση των επενδύσεών τους στις εν λόγω επιχειρήσεις. Τα εν λόγω μέτρα στήριξης θα συμβάλουν επίσης στην αποφυγή βεβιασμένων πωλήσεων στρατηγικά σημαντικών ευρωπαϊκών επιχειρήσεων.
- (25) Η έρευνα και η καινοτομία αποτελούν κινητήρια δύναμη κρίσιμης σημασίας για μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα. Η Ουγγαρία έχει μέτριες επιδόσεις στον τομέα της καινοτομίας. Η έλλειψη εργαζομένων υψηλής ειδίκευσης αποτελεί βασικό εμπόδιο για την καινοτομία. Οι δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη (E&A) αυξάνονται με αργούς ρυθμούς και προέρχονται κυρίως από τον επιχειρηματικό τομέα, ο οποίος χαιρεί της μεγαλύτερης δημόσιας στήριξης σε επίπεδο ΕΕ. Ωστόσο, οι δαπάνες για E&A στον δημόσιο τομέα παρουσίασαν μείωση την τελευταία δεκαετία. Οι επενδύσεις σε καινοτόμες μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (MME), καθώς και η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ του επιχειρηματικού, του ερευνητικού, του ακαδημαϊκού και του δημόσιου τομέα ενισχύουν την ικανότητα έρευνας και καινοτομίας της χώρας, η οποία απαιτείται για την αντιμετώπιση της κρίσης λόγω της νόσου COVID-19. Για την ανάκαμψη χρειάζονται επενδύσεις στον τομέα της δημόσιας έρευνας και καινοτομίας και ένα υποστηρικτικό περιβάλλον για την έρευνα.
- (26) Για τη στήριξη της οικονομικής ανάκαμψης, θα είναι σημαντικό να επισπευσθούν ώριμα έργα δημόσιων επενδύσεων και να προωθηθούν οι ιδιωτικές επενδύσεις, μεταξύ άλλων, μέσω σχετικών μεταρρυθμίσεων. Το εθνικό σχέδιο της Ουγγαρίας για την ενέργεια και το κλίμα προσδιορίζει τις επενδυτικές ανάγκες για την επίτευξη της κλιματικής και ενεργειακής μετάβασης. Οι σχετικές επενδύσεις, σε συνδυασμό με επενδύσεις στην ψηφιοποίηση και στην πράσινη μετάβαση, θα καταστήσουν την ουγγρική οικονομία πιο βιώσιμη και ανθεκτική, όταν η χώρα ανακάμψει από την κρίση. Επί του παρόντος, η ενεργειακή απόδοση στον οικιακό τομέα είναι χαμηλή,

γεγονός που συμβάλλει επίσης στην ατμοσφαιρική ρύπανση. Οι συνεχείς παραβιάσεις των προτύπων ποιότητας του αέρα έχουν σοβαρές επιπτώσεις στην υγεία και το περιβάλλον. Οι κύριες πηγές ατμοσφαιρικής ρύπανσης είναι, μεταξύ άλλων, η καύση στερεών καυσίμων για οικιακή χρήση, οι εκπομπές από τη γεωργία και τις μεταφορές. Μόλις το 1 % της ακαθάριστης εγχώριας κατανάλωσης ενέργειας καλύπτεται από ανανεώσιμες πηγές χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, και η ιδιαίτερα ρυπογόνος βιομάζα συμβάλλει σε ποσοστό περίπου 10 %. Εκκινώντας από χαμηλό επίπεδο, οι ηλιακές εγκαταστάσεις παρουσιάζουν ταχεία αύξηση. Σύμφωνα με το εθνικό της σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα και τη μακροπρόθεσμη κλιματική ουδετερότητα, η Ουγγαρία προτίθεται να βασιστεί περισσότερο σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, κυρίως στην ηλιακή ενέργεια. Στην τρέχουσα οικονομική κατάσταση, η ενεργειακή πολιτική μπορεί να δημιουργήσει πράσινη ανάπτυξη και να συμβάλει στην οικονομική ανάκαμψη. Η κυκλοφοριακή συμφόρηση αποτελούσε αυξανόμενη πρόκληση έως την έξαρση της πανδημίας COVID-19, καθώς συνεπάγεται αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις και αυξάνει τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και την ατμοσφαιρική ρύπανση. Η διεύρυνση των δυνατοτήτων τηλεργασίας και η αύξηση της ελκυστικότητας των δημόσιων συγκοινωνιών θα μπορούσαν να συμβάλουν επίσης στον μετριασμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του τομέα των μεταφορών. Η κυκλική οικονομία βρίσκεται ακόμη σε αρχικό στάδιο, η ανακύκλωση των αστικών αποβλήτων δεν έχει αναπτυχθεί επαρκώς και τα οικονομικά μέσα δεν παρέχουν επαρκή κίνητρα. Η υγειονομική ταφή παραμένει η επικρατούσα μέθοδος διαχείρισης αποβλήτων. Η ποιότητα των υδάτων και η ύδρευση εξακολουθούν να εγείρουν ανησυχίες. Οι ψηφιακές δεξιότητες των Ούγγρων και η χρήση ψηφιακών τεχνολογιών από τις επιχειρήσεις και τις δημόσιες υπηρεσίες παραμένουν κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ. Θα πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες για την παροχή αποδοτικών ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών στους πολίτες και στις επιχειρήσεις. Ο προγραμματισμός του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης για την περίοδο 2021-2027 θα μπορούσε να βοηθήσει την Ουγγαρία να αντιμετωπίσει ορισμένες από τις προκλήσεις που δημιουργεί η μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία, ιδίως στις περιοχές που καλύπτονται από το παράρτημα Δ της έκθεσης χώρας⁹. Με τον τρόπο αυτόν, η Ουγγαρία θα μπορέσει να αξιοποιήσει όσο το δυνατόν καλύτερα το εν λόγω ταμείο.

- (27) Αντιδρώντας στην επιδημία COVID-19, στις 11 Μαρτίου 2020, η κυβέρνηση κήρυξε «κατάσταση κινδύνου». Η διάρκειά της δεν είναι προκαθορισμένη και η κυβέρνηση έχει τη διακριτική ευχέρεια να τη διατηρήσει ή να κηρύξει τη λήξη της. Τα συγκεκριμένα μέτρα που έλαβε η κυβέρνηση ισχύουν έως τη λήξη της «κατάστασης κινδύνου». Στις 30 Μαρτίου 2020, το Κοινοβούλιο ψήφισε νέο νόμο που επιτρέπει στην κυβέρνηση να αναστέλλει την εφαρμογή οποιουδήποτε νόμου με διάταγμα. Οι εξουσίες έκτακτης ανάγκης που ανατίθενται φαίνεται να είναι πιο εκτεταμένες από αυτές που έχουν εγκριθεί σε άλλα κράτη μέλη, δεδομένου του συνδυαστικού αποτελέσματος του ευρέος ορισμού των εξουσιών και της απουσίας σαφούς χρονικού ορίου. Ορισμένα μέτρα έκτακτης ανάγκης που έχουν εκδοθεί με βάση τις προαναφερόμενες εξουσίες εγείρουν ζητήματα αναγκαιότητας και αναλογικότητας και παρεμβαίνουν στις επιχειρηματικές δραστηριότητες και στη σταθερότητα του κανονιστικού περιβάλλοντος. Στα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνονται η δυνατότητα παρέκκλισης από το εργατικό δίκαιο, η ανάπτυξη στρατιωτικών αξιωματικών συνδέσμων σε επιχειρήσεις στρατηγικής σημασίας και η υπαγωγή εισηγμένων στο χρηματιστήριο επιχειρήσεων υπό την επίβλεψη του κράτους. Σύμφωνα με τις δηλώσεις του στις 15 Μαΐου 2020, ο πρωθυπουργός κ. Viktor Orbán αναμένει ότι στο

⁹ SWD(2019) 1016 final

τέλος του μήνα η κυβέρνηση θα μπορέσει να επιστρέψει στο Κοινοβούλιο την ειδική εντολή που της ανατέθηκε λόγω της επιδημίας του κορονοϊού. Η ενίσχυση της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης θα έχει επίσης κρίσιμη σημασία για την αποτελεσματική εποπτεία των προαναφερόμενων μέτρων έκτακτης ανάγκης.

- (28) Η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στις πρωτοβουλίες πολιτικής και στην υλοποίησή τους ήταν ανεπαρκής τα τελευταία έτη, γεγονός που υπονόμωσε την ποιότητα και την προβλεψιμότητα της χάραξης πολιτικής και αύξησε τις πιθανότητες σφαλμάτων πολιτικής. Οι διαβουλεύσεις και οι εκτιμήσεις επιπτώσεων έχουν παρακαμφθεί επανειλημμένως με την εφαρμογή ειδικών νομοθετικών διαδικασιών, όπως νομοσχέδια μεμονωμένων βουλευτών και επείγουσες διαδικασίες. Η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών μειώθηκε περαιτέρω κατά τη διάρκεια του τρέχοντος συστήματος λήψης αποφάσεων με κυβερνητικά διατάγματα, υπό το πρίσμα επίσης του κυβερνητικού διατάγματος, της 18ης Μαρτίου 2020, με το οποίο επιτρέπονται οι διμερείς παρεκκλίσεις από τον εργατικό κώδικα.
- (29) Η έλλειψη ανταγωνισμού στις δημόσιες προμήθειες εξακολουθεί να αποτελεί σημαντική πηγή ανησυχίας, δεδομένου ότι η διεύρυνση του ανοίγματος στον ανταγωνισμό αποτελεί την κυριότερη λύση για την αντιμετώπιση της κρίσης, την αναζωογόνηση του τομέα των μικρών επιχειρήσεων και την παροχή βοήθειας για την επανεκκίνηση της οικονομίας. Παρά τις νέες νομοθετικές αλλαγές και την ψηφιοποίηση των δημόσιων προμηθειών, σχεδόν το ήμισυ του συνόλου των δημόσιων διαγωνισμών καταλήγει σε διαδικασία με μία και μόνη προσφορά. Ο υψηλός αριθμός μοναδικών προσφορών υπονομεύει την αποτελεσματικότητα του συστήματος δημοσίων προμηθειών. Ο επαγγελματισμός στον τομέα των δημόσιων προμηθειών θα μπορούσε να συμβάλει στη βελτίωση της συμμόρφωσης με τους κανόνες της Ένωσης και να καταστήσει δυνατή τη σύναψη στρατηγικών συμβάσεων. Βάσει ελέγχων της Επιτροπής για δημόσιες συμβάσεις σχετιζόμενες με έργα που συγχρηματοδοτήθηκαν από την Ένωση και πραγματοποιήθηκαν τα τελευταία έτη, διαπιστώθηκαν συστημικές ανεπάρκειες και αδυναμίες στο σύστημα ελέγχου των δημόσιων συμβάσεων. Το 2019 η Επιτροπή επέβαλε στην Ουγγαρία δημοσιονομικές διορθώσεις ύψους περίπου 1 δισ. EUR λόγω των προαναφερόμενων ανεπαρειών.
- (30) Η αντιμετώπιση του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού είναι καίριας σημασίας για τη βελτίωση της αποδοτικότητας και της δικαιοσύνης των φορολογικών συστημάτων. Οι δευτερογενείς επιπτώσεις των στρατηγικών επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού των φορολογουμένων μεταξύ των κρατών μελών απαιτούν συντονισμένη δράση των εθνικών πολιτικών για να συμπληρωθεί η νομοθεσία της Ένωσης. Η Ουγγαρία έχει λάβει μέτρα κατά του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού με την εφαρμογή διεθνών και ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών που έχουν ήδη συμφωνηθεί, πλην όμως η μη παρακράτηση φόρου στην πηγή στην Ουγγαρία επί εξερχόμενων εισοδημάτων προς υπεράκτια χρηματοπιστωτικά κέντρα μπορεί, ενδεχομένως, να παρέχει μια οδό διαφυγής κερδών από την ΕΕ χωρίς την καταβολή του μεριδίου φόρων που τους αναλογεί. Παρότι οι εξερχόμενες ροές εισοδημάτων, όπως δικαιώματα εκμετάλλευσης, τόκοι και μερίσματα, προς υπεράκτια χρηματοπιστωτικά κέντρα ήταν σχετικά περιορισμένες την περίοδο 2013-2017, η Ουγγαρία καταγράφει κυμαινόμενες και σχετικά υψηλές εισροές και εκροές κεφαλαίων μέσω οντοτήτων ειδικού σκοπού, γεγονός που υποδηλώνει πιθανή ευπάθεια σε πρακτικές επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού.
- (31) Στο πλαίσιο της κρίσης λόγω της νόσου COVID-19, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να διασφαλιστούν η λειτουργία των υποδομών κρίσιμης σημασίας και η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων σε ολόκληρη την ενιαία αγορά, καθώς και να

παρακολουθείται και να διασφαλίζεται η ορθή λειτουργία των αλυσίδων εφοδιασμού σε συνεργασία με τις γειτονικές χώρες. Ως εκ τούτου, η άρση των μέτρων που ελήφθησαν κατά τη διάρκεια της κρίσης λόγω της νόσου COVID-19, ιδίως ο περιορισμός των εξαγωγών φαρμακευτικών ουσιών και φαρμάκων με σκοπό τη διάθεσή τους πρωτίστως στην Ουγγαρία, θα συμβάλει στην κάλυψη των αναγκών των πολιτών σε ολόκληρη την ΕΕ με τρόπο συνεκτικό και πνεύμα αλληλεγγύης και θα αποτρέψει τον κίνδυνο ελλείψεων και διαταραχών στις αλυσίδες εφοδιασμού. Τέλος, θα προετοιμάσει το έδαφος για μια επιτυχή συντονισμένη στρατηγική εξόδου της ΕΕ από την κρίση της νόσου COVID-19.

- (32) Ενώ οι παρούσες συστάσεις επικεντρώνονται στην αντιμετώπιση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας και στη διευκόλυνση της οικονομικής ανάκαμψης, οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2019, που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 9 Ιουλίου 2019, κάλυπταν επίσης μεταρρυθμίσεις απαραίτητες για την αντιμετώπιση μεσοπρόθεσμων έως και μακροπρόθεσμων διαρθρωτικών προκλήσεων. Οι εν λόγω συστάσεις παραμένουν επίκαιρες και θα συνεχιστεί η παρακολούθησή τους καθ' όλη τη διάρκεια του ετήσιου κύκλου του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του επόμενου έτους. Το ίδιο ισχύει και για τις συστάσεις που αφορούν οικονομικές πολιτικές σχετικές με επενδύσεις. Αυτές οι τελευταίες συστάσεις θα πρέπει να ληφθούν υπόψη για τον στρατηγικό προγραμματισμό της χρηματοδότησης της πολιτικής συνοχής μετά το 2020, μεταξύ άλλων για μέτρα άμβλυνσης και στρατηγικές εξόδου όσον αφορά την τρέχουσα κρίση.
- (33) Η διαφθορά, η πρόσβαση σε δημόσιες πληροφορίες και η ελευθερία των μέσων ενημέρωσης προκαλούσαν ανησυχίες ακόμη και πριν από την κρίση. Οι τομείς αυτοί είναι ακόμη πιο εκτεθειμένοι σε περαιτέρω επιδείνωση της κατάστασης κινδύνου, καθώς οι μηχανισμοί ελέγχου έχουν αποδυναμωθεί. Οι διαδικασίες διερεύνησης και δίωξης φαίνονται λιγότερο αποτελεσματικές στην Ουγγαρία σε σύγκριση με άλλα κράτη μέλη. Δεν υπάρχει αποφασιστική συστηματική δράση για τη δίωξη της διαφθοράς σε υψηλό επίπεδο. Η λογοδοσία για αποφάσεις θέσης ερευνών στο αρχείο εξακολουθεί να αποτελεί πηγή ανησυχίας, διότι δεν υπάρχουν αποτελεσματικά ένδικα μέσα προσβολής των αποφάσεων της εισαγγελικής αρχής για μη άσκηση δίωξης εικαζόμενων εγκληματικών δραστηριοτήτων. Οι περιορισμοί στην πρόσβαση σε πληροφορίες εξακολουθούν να παρεμποδίζουν την καταπολέμηση της διαφθοράς. Οι πρακτικές που αποτρέπουν την πρόσβαση σε δημόσιες πληροφορίες μπορούν να αποθαρρύνουν τους πολίτες και τις μη κυβερνητικές οργανώσεις από την άσκηση των συνταγματικών δικαιωμάτων τους.
- (34) Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο παρέχει το πλαίσιο για τον συνεχή συντονισμό της οικονομικής πολιτικής και της πολιτικής για την απασχόληση στην Ένωση, ο οποίος μπορεί να συμβάλει σε μια βιώσιμη οικονομία. Τα κράτη μέλη έχουν καταγράψει, στα εθνικά τους προγράμματα μεταρρυθμίσεων για το 2020, την πρόοδο που έχει σημειωθεί ως προς την εφαρμογή των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) των Ηνωμένων Εθνών. Με τη διασφάλιση της πλήρους εφαρμογής των κατωτέρω συστάσεων, η Ουγγαρία θα συμβάλει στην πρόοδο ως προς την επίτευξη των ΣΒΑ και στην κοινή προσπάθεια να διασφαλιστεί η ανταγωνιστική βιωσιμότητα στην Ένωση.
- (35) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2020, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Ουγγαρίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2020 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το πρόγραμμα σύγκλισης του 2020 και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2020, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς την Ουγγαρία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση

βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στην Ουγγαρία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της Ένωσης, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο Ένωσης κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων.

- (36) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σύγκλισης του 2020 και η γνώμη του¹⁰ αποτυπώνεται ειδικότερα στη σύσταση 1 κατωτέρω,

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Ουγγαρία να μεριμνήσει το 2020 και το 2021 προκειμένου:

1. να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα, σύμφωνα με τη γενική ρήτρα διαφυγής, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της πανδημίας, τη βιωσιμότητα της οικονομίας και, ακολούθως, τη στήριξη της ανάκαμψης· όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, να επιδιώξει την εφαρμογή δημοσιονομικών πολιτικών που αποσκοπούν στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους, με παράλληλη ενίσχυση των επενδύσεων· να διευθετήσει τις ελλείψεις εργαζομένων στον τομέα της υγείας και να εξασφαλίσει επαρκή προμήθεια ιατρικών προϊόντων και υποδομών κρίσιμης σημασίας, ώστε να αυξηθεί η ανθεκτικότητα του συστήματος υγείας· να βελτιώσει την πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες προληπτικής και πρωτοβάθμιας περίθαλψης·
2. να προστατεύσει την απασχόληση με ενισχυμένες ρυθμίσεις μειωμένου ωραρίου εργασίας και αποτελεσματικές ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας, και να παρατείνει τη διάρκεια των παροχών ανεργίας· να βελτιώσει την επάρκεια της κοινωνικής πρόνοιας και να εξασφαλίσει την πρόσβαση όλων σε βασικές υπηρεσίες και σε ποιοτική εκπαίδευση·
3. να μεριμνήσει για τη στήριξη της ρευστότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων· να επισπεύσει ώριμα έργα δημόσιων επενδύσεων και να προωθήσει τις ιδιωτικές επενδύσεις για τη στήριξη της οικονομικής ανάκαμψης· να εστιάσει τις επενδύσεις στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, ιδίως στην καθαρή και αποδοτική παραγωγή και χρήση ενέργειας, στις βιώσιμες μεταφορές, στη διαχείριση των υδάτων και των αποβλήτων, στην έρευνα και την καινοτομία, καθώς και σε ψηφιακές υποδομές για τα σχολεία·
4. να διασφαλίσει ότι κάθε μέτρο έκτακτης ανάγκης είναι αυστηρά αναλογικό, περιορισμένο χρονικά, σύμφωνο με τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα και δεν παρεμβαίνει στις επιχειρηματικές δραστηριότητες και στη σταθερότητα του ρυθμιστικού περιβάλλοντος· να εξασφαλίσει αποτελεσματική συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και των ενδιαφερόμενων μερών στη διαδικασία χάραξης πολιτικής· να βελτιώσει τον ανταγωνισμό στις δημόσιες προμήθειες·
5. να ενισχύσει το φορολογικό σύστημα έναντι του κινδύνου επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού.

¹⁰ Βάσει του άρθρου 9 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου.

Βρυξέλλες,

Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο